

В. ВЛАСОВ,

ННЦ «ІАЕ», д-р с.-г. наук, професор

Г. Г. Махов: повернення із небуття

(Професор Махов (Махів) Григорій Григорович (1886-1952): Бібліографічний покажчик наукових праць за 1914-1994 роки / УААН. ДНСГБ; Укладач та наук. ред. В. А. Вергунов. - К., 2005. - 100 с.)

Найвагомішим здобутком для наукової спільноти України нині є можливість повернення із небуття імен дослідників, які були фундаторами аграрної науки і про яких можливо було довідатися тільки у спецхранах за спецдозволом. Одним із них був професор Г. Г. Махов.

Росіянин за походженням, Г. Г. Махов виріс на теренах України до всесвітньовідомого спеціаліста з ґрунтознавства. З 1914 року, коли Г. Г. Махов почав свою наукову діяльність, він крок за кроком, від аналізу ґрунтів, їхньої еволюції та оцінки в окремих господарствах, районах, областях та регіонах йшов до головної праці у своєму житті і головного наукового здобутку для України – створення карти ґрунтів України з наступним перетворенням накопичених матеріалів власних досліджень і досліджень попередників на навчальний посібник – «Ґрунти України (Нарис ґрунтів, методика дослідження, визначення ґрунтів, короткий нарис геології та рослинності України» (1930 р.)), на застосуванні методології дослідження ґрунтів якого сформувалася українська школа ґрунтознавства.

Г. Г. Махов був одним із піонерів застосування в Україні меліорації, рисосіяння, поліпшення солонців та шарової оранки ґрунту.

Першим із радянських учених Г. Г. Махов дав опис ґрунтів Буковини та інших західних областей України після їх возз'єднання з Україною.

Змушений емігрувати на Захід внаслідок пере-

бування на окупованій території країни, Г. Г. Махов свій досвід і енергію доклав у Сполучених Штатах Америки, де він вперше дав опис основних ґрунтів цієї країни, на підставі якого в процесі подальших досліджень американські ґрунтознавці (фактично його учні) сформували систему класифікації ґрунтів, що складається з восьми рівнів можливостей використання ґрунтів у сільськогосподарському виробництві.

Після еміграції на Захід ім'я Г. Г. Махова було практично викреслене, його заслуги першопрохідника в ґрунтознавстві не вгадувалися. Понад те, траплялося, що його праці привласнювалися.

Поява рецензованого видання – це не просто піонерська спроба вивести із небуття дивовижного вченого ХХ століття, це практично вичерпний путівник для ґрунтознавців та істориків по теренах життя та науковим працям видатної особи – Г. Г. Махова.

Дякуючи авторів покажчика професору В. А. Вергунову – за проведену титанічну працю з розшуку творчих здобутків Г. Г. Махова в архівах та бібліотеках України й зарубіжжя, слід дати пораду не зупинятися на цьому, а підготувати історичну монографію про життя та наукову діяльність видатного вченого-ґрунтознавця, людини зі світовим ім'ям – професора Г. Г. Махова, який становить славу України та українців до сьогодні.